

శ్రీకారవాంఛాక్షమః
ఓమి త్యేకాక్షరర్పణమ్
శ్రీగౌరవేన్నమః

స్త్రీవిద్య—ఉపన్యాసమంజరి.

అనునీ చిన్ని పాత్రము

గుంటూరుతాలూకా నబూరుగ్రామ వాస్తవ్యులును
రాచనెరికె కులాలంకాయందును మద్దిశలగోత్రపవిత్ర
కులబంధుల వంశపయఃపారావారరాకాసుధాకర
సుబ్బయ్యాయ్య ద్వితీయపుత్ర సుకవి నవిధేయ
చిన్మహాత్మాభినివే రచియింపఁబడి
రామపాదభక్తితత్పరురాలును నీతికోవిదురాలును
సద్ధర్మవంశురాలునునైన కత్తిక చిలకమ్మగారి సంగిన
ద్రవ్యసహాయముచేఁ బ్రకటింపఁబడియె.
గుంటూరు వాణిముద్రాక్షరశాలయందు
ముద్రింపఁబడియె.

1912.

వెల 0-1-0.

శ్రీ

శ్రీగురువేదముః

స్త్రీవిద్య—ఉపన్యాసముంజరి.

ఉ॥ శ్రీరమణీయమై సుజనసేవితమైన యధర్మలీల సం
బూరిపురంబున గలదు పూరితగ్రంథకదంబరాజమున్ ।
మూరిజనాకెల్లరికు చొక్కపుశయ్యయు శారదాలయ ।
జ్ఞేరినివృద్ధిసేయగను వేడెదశ్రీలలితాంబ పాదముల్ ॥

గీ॥ శ్రీరమాధవకేశవ సింధుశయన ।

పక్షివాహనభద్రేభపాలశ్యామ ।

లాంగనుందరదైత్యారి లలితమూర్తి!
వందనంబులొనర్తును వరదగొనుము॥

ఆ॥ గిరిజప్రాణనాథ కిల్బిషకానన!
వీతిహోత్రదేవ వృషభవాహ!
నిన్ను నల్లినాను నిగమసంచారక!
బ్రోవుమయ్యశూలి పూర్ణదయను॥

క॥ రాధామణి హృత్పదనా!
బోధాయనపినుతభక్తపుంగవరతౌ॥
భూధరధీరమురాధీ॥

మాధవకరుణింపునన్ను మానిత వేషా॥

అయ్యలారా? స్త్రీవిద్యనుగూర్చి మీరనేకపర్యాయములునినియున్ననూ అల్పవిద్యాంతుడనగు నేనిదియె ప్రథమయత్నముగా నొక యుపన్యాసము నిచ్చుటకు గుఱువాలుండనై సాహసించితిని. యిందెట్టి లోపములున్నను నొప్పరికించక యొప్పుతనే బిగ్రహించమిమ్ములను హృదయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నాడను.

స్త్రీలకుగాని పురుషులకుగాని వివేకమునొసంగు

టకు విద్యయనునదే మూలవిత్తము.

విద్యాలాభమునుగూర్చి భారతములో.

గీ॥ విద్యయొనగునువినయంబు వినయమునను|

బడయు బ్రతతబ్రతత వలనధనము|

ధనమువలననుధర్మంబు దానివలన|

పైహికాముష్మికసుఖంబు లందునరుడు॥

భర్తృహరియను కవిశిఖామణీలాగున జెప్పియున్నాడు.

ఉ॥ విద్యనిఘాపగుష్మమగు విత్తమురూపము పూరుషాం

విద్యయశస్సుభోగకరివిద్యగురుండు విదేశబంధుఁడ [కీ॥

విద్యవిశిష్టచైవతము విద్యకుసాటి ధనంబులేదిల

విద్యస్పృహలపూజితము విద్య నెరుంగని వాడుమర్త్యః॥

మహారాజరాజశ్రీ రాయబహదూర్ కందుకూరి

వీరేశలింగం పంతులువారీవిధమున

జెప్పియున్నాడు.

గీ॥ విద్యనేర్చినదొలుతను వినయమబ్బు|

వినయమునసర్వగుణములు వెలయుమీగుల|

వానిచేతనుపతిభక్తి వాడుకొనును|

కావుననుసుందరులువిద్య గాఢవలయు॥

గాన విద్యయనగా జ్ఞానమునిచ్చుపదార్థము. జ్ఞానమునగా యజ్ఞానాంధకారము నసింపజేయు వెలుతురునిచ్చునస్తువైయున్నది. జ్ఞానమనే వెలుతురునహాయమువల్ల ఇది మంచి ఇదిచెడ్డ ఇదిచేయవలసినకార్యము ఇదిచేయరానికార్యము అనివివక్షతజ్ఞానమునొనంగును గనుక స్త్రీపురుషభేదము లేకుండా ప్రతిమానవునికి జ్ఞానమవునరమనిన్ని అట్టిజ్ఞానమును సంపాదించుటకు విద్యయుండి పీఠతెననిన్ని కేనునొక్కి నక్కాణించుచున్నాడను

తే॥ ౧॥ జ్ఞానమునకాటపట్టును గౌవరమున।

కాకరంబును సిగులకు నాశ్రయంబు।

బరమపదమునకును రాజపదముగాన।

జదువునకుసాటిసపద జగతిగలదె॥

గావున పురుషులకు విద్యఅవునరమనిన్నీ స్త్రీలకువిద్య అనవునరమనిన్నీ స్త్రీలువిద్యలుగోచి నోకిముగ్ధంపనా? ఊళ్ళలనా? పాప్యగనిపెట్టుక యొకమూల నొక్కపండ్లెడి యువతులకు విద్యయెందుకని వాదించుమ

హనుభావుం కు నేజెష్టుబూనిన యుత్తరంబెద్దియన చి
 రకాలంబునుండి తమహృదయాల వాలమునందు వాద
 కొని యల్లిబిల్లిగా నల్లకొనియున్న దురాచారపు పిశా
 చపువలపునుండి దొలగునాధనమును గానకతమయనమ
 ర్గితనుగప్పి పుచ్చుకొనున పాయంబు వెరకుచు దాముప
 ట్టినకుందేటికి మూజీకార్మయనియు పంచపాండవులన నే
 నెగనామంచముకోర్కవలె ముగ్ధుడేగదాయనియు అల్ల
 మన్న నెగనా బెల్లనలె పుల్లగునుండునినియు మొం
 డివాదనల కీయచు కాలమువృథాపుచ్చు మూర్ఖశిరోమ
 ణులుమాత్రమ స్త్రీలకు విద్యనిపెడచెడకు. గాని సక
 లవిద్యాసంపన్నులును పునసాగ్రగణ్యులునైన సజ్జను
 లుతమశక్తికొలదితోడ్పడుచుస్త్రీవిద్యనుబలపర్చి దానిన
 భివృద్ధిలోనికి దెచ్చెదరని నమ్ముచున్నాను అంధభాష
 యను పూర్ణచంద్రబింబమును కాపాడదలంచి అచ్చట
 చ్చట పాఠశాలలనుస్థాపించి విద్యాభివృద్ధిచేయుచును
 న్ననూ పూర్వపుస్త్రీలచారిత్రము నెరుంగమిచే అంధకా
 రబంధురములో మునింగిస్త్రీలకు విద్యనొడదను పిశాచి

నివడలకున్నాడు.

పూర్వకాలంబున స్త్రీలు పెక్కు విద్యలు నేర్చి
తమవిద్యాప్రాధీమచే రాజసభల పరమహంసాది బిరుద
ములను రాచకార్యంబుల మంత్రిపదవులున్నా ధైర్య
సాహసంబుల సేనానాయకత్వాదులూది యెన్నరానిమ
న్ననలకు లోనై నట్లు పెక్కుచోట్ల గానంబడుచున్నది.
అప్పుడట్టివారుండుటబట్టియే యీహైందవదేశంబు పకల
రత్నంబుల కునికిపట్టె ధర్మంబునకాధారంబై ఫలభరిత
నృతాభిరామంబై అవిరళధనసమృద్ధంబై పతివ్రతలకా
కరంబై యెల్లరాజ్యంబులకు బుట్టినిల్లై దైవభక్తికై
మారిమహమ్మారి కాటకాది దుర్భిక్షభయంబులులేకస్వ
కాయకష్టజీవులచే భాసమానమైయుండెడిది. పూర్వమ
ఖండైశ్వర్యమనుభవించి ఇటీవల మనస్త్రీలకువిద్య గల
పురుషులనుండి మానితమో అప్పటినుండి మనకిట్టియి
క్కట్టలు వట్టివి. జగద్విశ్రాంతయశస్సాంద్రుడగు
స్వామి వివేకానందయతీచంద్రుడుసహితము తానిచ్చిన

యుపన్యాసంబుల స్త్రీలకువిద్యనేర్పివానిని మంచిదశకు
 దెచ్చువరకునుమనదేశముబాగు పడదనియుహిందూమత
 ధర్మంబుల పరదేశంబుల వెదజల్లునమయంబుల నైరు
 లుతనకొనరించు పెక్కు యిక్కట్లను స్త్రీలసహ
 యంబుచే దప్పించుకొంటిననియు శెప్పియున్నారు. ఈ
 శ్వరచంద్ర విద్యాసాగర రామమోహన దయానం
 దాది మహామహులెల్లరు స్త్రీవిద్యా స్త్రీస్వాతంత్ర్య
 ములకు తమజీవితములుధార నొాయుటయెల్లరకు గరత
 లానులకంటె. మనమునిప్పుకుపాతబుద్ధిలో నిజానిజ
 ములు యోచింప మొట్టమొదట మనమెన్నోచేజన్మిం
 చితమో గనుగొనుడు మనల నవమానంబులుమోసి
 ప్రాణంబులపై నానవిడనాడి ప్రసవించిబాలగ్రహణియ
 కాలసంభవగుగ్మతాదుల వాతబడకుండ నహ్నిశంబు
 లు సద్భవోపధంబుల సజీవులజేయు మానవతీమణుల
 గాంచి మత్సర గ్రస్తులమాటకన్న మనకు హీనమై
 నదింకొకటున్నదా? నిష్ఠలను బెంచునప్పుడు వాండ్లకు
 ముంచినీతులను దొడ్లగా బోధించి పరమోత్తమ

మయిన కార్యములందు వాళ్ళబుద్ధినితగులునటుల జేయుటకు విద్యావతియైనతల్లియే కారకురాలు కాబట్టిస్త్రీలకు మంచివిద్య నేర్పించుటయే నాముఖ్యకర్తవ్యము.

పూర్వముకొందరు నారీశిరోమణులు మనయా ర్యావర్తమునకు మానికములై వెలింగిరి, ఇకనుముజ్జగంబులుజుంచి మించినక్కారాగ్రేసరులగు రావణాదులచే జక్కియును తమనిష్కళంకపాత్రివత్యముచుగాపాడుకొనినసీతాది పురాణచారిత్రలు మనభరతఖండమును బావనముజేసియుండిరి.

మరియుననేక స్త్రీరత్నములు గణితశాస్త్రములు సహితముజేసివినుతికెక్కిరి. కావున ఏదేశమందు స్త్రీలు విద్యనేర్చిరో ఆదేశముమిగులప్రఖ్యాతిగాంచినదనిచెప్పటకుచరిత్రములేనాకీ పూర్వమిహిందూదేశమందనేక స్త్రీలు రాజ్యపరిపాలనమున్నగు రాచకార్యములయందారివేరి ఘనకార్యములనేకులునిర్వహించి కీర్తినందినట్లును మరికొందరు స్త్రీలు విద్యాధిక్యతగల్గి యోగినులై యజ్ఞసజనులకు సుబోధనల జేయుచులోకోపకారియై నట్లును

ననేక పురాతనగ్రంథములమూలమున మనకు దెలియవచ్చుచున్నది. గ్రంథవిస్తరభీతిచే వానినిచటవాయుట మాని గొన్నికొన్ని యుదాహరణములతో ముగించుచున్నాను. పూర్వకాలంబున స్త్రీలకుపనయనములున్నూ, సంధ్యావందనాధికారములున్నూ, వేదవిద్యాభ్యాసనాధికారములుగలిగినట్లున్నూ, అస్పృశ్యవిద్యయందును ఆకాశగమనవిద్యయందును మంత్రశాస్త్రపరిమిమామాంసాదిసర్వవిద్యలయందును, ప్రవీణులైనమానవతీమణులు పెక్క-ండ్రి భారతమాతనలంకరించినట్లును, శ్రుతిస్మృతిపురాణేతిహాసంబులయందున్నదనిగప్పట్టడిని అంతియెగాక (తయోహామైత్రేయబ్రహ్మవాదినీబభూవ) యను మైత్రేయి బ్రాహ్మణమునుబట్టి యాజ్ఞవల్క్యునిభార్య బ్రహ్మవాదిని గానుండెననుటనుబట్టియు గాగ్నిస్మృతియందుస్త్రీలు విద్యాధికులు పూజ్యులనుటనుబట్టియుజూడ పూర్వకాలంబున పరివిద్యాసంపూర్ణులగు స్త్రీభారతభూమికి మండనముగానుండిరనుట యతిశయోక్తిగాదు కృతతేతద్వాపరయుగములలో విద్యాప్రవీణతగాంచిన స్త్రీలచా

రిత్రములను దత్తంబంధములగు నువాహరణములను నా
కుదెలిసినమట్టుకు విశదీకరించుచున్నాను గాననిందేదోష
ములున్నను మన్నింపబ్రార్థించుచున్నాను.

1 గార్గియునుకాంత పూర్ణవిద్యనభ్యసించి తనపేరనుక
డపనిపత్తుజెప్పినని గానంబడుచున్నది.

2 కపిలుగు తనజననియగు దేవహూతికి సాంఖ్యశాస్త్ర
ముపదేశించెనని భాగవతమునగానబడుచున్నది

3 దశరథమహారాజుకోడలును, శ్రీరామభూపాలునిల్లా
లుచు పావనచరిత్రయునగు సీతాదేవిలత్యశాస్త్రముం
దాఁతేరి భర్తయాజ్ఞచే వాయుసుతునకు తత్వోపదే
శ మొనర్చినట్లుశ్రీ సీతారామాంజనేయ సంవాదమనే
గ్రంథమునగానంబడుచున్నది.

4 సావిత్రియును సాధ్వీమణి తనపాతివ్రత్యమహిమచే
యమునితో నాదించిమృతుడైన తనభర్తను పునర్జీవి
తునిగాజేసి మరలదోడ్చెచ్చి.

5 ఆయోధ్యాపురవరాధ్యక్షుండును, రవికులసంభవుం
డునుత్రిశంకమహారాజుతనయుండునునగుహరిశ్చంద్ర

మహారాజసతియగు చంద్రమతియను పత్నివత తనప
 త్రివతామహిమముచే జెచ్చెర కాల్పిచ్చు జల్లారై.
 మరియు విద్యాజ్ఞానముగలదియగుటచే తనభర్తవి
 శ్వామిత్రులవారికిన్వవలసినరుణంబునకై నక్షత్రకుడు
 బాధించునమయంబున ప్రాణపతీ నీవితవిచారంబు
 నొందకేల యాపదలొందినపుడు కులాంగననమ్మియూ
 పదసి స్త్రీపజేయుట పరమధర్మంబు. భార్యనువిక్ర
 యించిన పాపంబైన బాపుకొనవచ్చునుగాని మిథ్యా
 వాగ్దోషంబున్ బాయ నేరికిసాధ్యంబుగాదనునార్యో
 క్తివిసవే సత్యవాచాన్వితునికి సమానుడొకండుగల
 డె. గావున నామిదిమోహతమఃపుంజంబున్వడచి కీ
 క్తివిస్ఫురితంబగు నూనృతవాక్యసంపదన్ బొందెద
 నేని యీగాధేయురుణంబుదీర్చుకొరకు నన్నువిక్ర
 యించిక్రయధనంబు తనికొసంగిన యర్థరుణంబుగీరు.
 కొడువరుణంబునకు ముయొక యుపాయంబుగలదది
 మీవసలందీరు, నిందుకునందియంబొందకుముమనోహ
 రా! మనకిట్టిదుర్దశసంభవించుట పురాకృతిదుష్కృ

తథలంబుగాని వేరొంకుగాదు అనుమొదలుగాగల
సనేక సుబోధనలను భర్త కాపత్కాల మందుపదేశించెను.

- 6 సకలసద్గుణపీఠీయగు సీమంతినీవధూటిభర్తదుఃఖద
హ్యమానమానసయు మహావైధవ్య భీకరమృత్యు
గ్రస్తయునై విద్యాగంధమోంగినదగుటచే దనమనం
బున జింతించక యిట్లనితలంచె.

క॥ పతులెక్కడనతులెక్కడ!

జతలెక్కడపూర్వకర్మజన్మంబులకుఁ ।

బ్రతుకుతుద నెవఁకెవ్వరు!

హితులహితులులేరు జీవుడగునుయతితో' ॥

- 7 విరటుండు తనకొమార్తెయగు నుత్తరయనుకన్యకా
మణిని రావించిబృహన్నలతో

ఆ॥ బాలకేశ్విమీగిభరముగ్రమంబున!

విడువగళలయందు వేడ్కజొనిపి!

నయముతోడనర్తనంబుల శిక్షింపు!

నెలతేమగడయు నీవకావె॥

యను మొదలుగాగల వాక్యంబులచే నాట్యముగఱుప
నప్పగించెనని భారతమునగాననచ్చెడిని.

8 అత్రిమహాముని భార్యయగు అనసూయతనపాతినత్య
మహిమంబునహరిహరహిరణ్యగర్భులను పుత్రులను
గాగనె

9 నలచక్రచక్రిభార్య దమయంతియను యింతి తనపాతి
నత్యంబున నొక్కబోయనునీగుగావించె

10 కౌశికుండను విప్రునిభార్య తనపతినతామహిమంబు
నచండమరీచి ననేకదిసంబులుదయింపకుండయొనర్చె.

11 పూర్వముయోగికులాంగనయగు హేమలతయను చి
న్నదిసంపూర్ణవిద్యనభ్యసించి పతిభక్తిసలుపుచుండ
కొంతకాలంబునకు దనవారినందరినిజంపి తన్నుచెర
బట్టవచ్చినరాజుకుచిక్కక రాజుచూచుండ తనపాతి
నత్యప్రభావముచే ఆకాశమార్గమునకెగళెను.

ఇట్టి దృష్టాంతములు జూపనెంచిన పెక్కులున్నవి.
యీకలియుగమున విద్యామహిమచే ప్రసిద్ధిగాంచిన
వారీసులుగొందఱని నిచ్చటనుదహించుచున్నాడ.

- 1 ఆంధ్రకవిరాపితామహుండని బిరుదందిన అల్లసాని పెద్దన్న మనుచరిత్రమను గ్రంథమునురచించుచున్న సమయమందు దానినికొంతవరకుపూర్తిగావించిన పిదప గర్భిణీస్త్రీవర్షనయేలా చేయవలయునో అదితన మనస్సుకుతెట్టనందున దానినిగూర్చిఆలోచించుచుండగా ఆయనకుమార్తెఆభాగమును యెంతోనిపుణతతోపూర్తిజేసియిచ్చెనట ఆమెపాండిత్యప్రభావము నుచూడుడి.
- 2 గణితశాస్త్రపండితుడైన భాస్కరాచార్యునికొమరితయగు లీలావతి తనజనకునియొద్దగణితశాస్త్రమభ్యసించిలీలావతీగణితమను గ్రంథముకటిచేసెను.
- 3 కుమ్మర మొల్లయను స్త్రీ మృదుమధురశైలిని మొల్లరామాయణమునురచించి బ్రసిద్ధిబడసెను.
- 4 మండనమిత్రుడను పండితునిభార్య సరసవాణియను యంగనామణి జననీజనకులచే బాల్యంబుననేసాంఖ్య పాఠంబలవై శేషిక న్యాయమీమాంస వేదాంతముల నెడియాఱుశాస్త్రములను మఱియు నితరవిద్యల

న్నియు నేర్చియుండి తనభర్తతో వాదింప వచ్చిన యాదిశంకరునంతవానితో బదునేను దినంబులహో రాత్రంబులు వాదించెనని చరిత్రలవలన గానవచ్చుచున్నది.

5 నాచియనునంగనబాల్యముందే వైధవ్యమొంది తన తండ్రియొద్దసంస్కృత విద్యనుచక్కగా నభ్యసించి ద్ధయాత్రలకరిగి యచ్చటచ్చటగల విద్వాంసులతో వాదించిగొప్పగొప్పసభలయందు మెప్పుందుటయే గాక నాచినాటకమను నొక సంస్కృతనాటకమురచి చెననిగానబడుచున్నది.

6 యింక ననేకమంది రాజ్యపరిపాలనజేసినవారుగలరు అహల్యాబాయిహోళకగు మాళవదేశమున్నా మహారాణి ఝాశీలక్ష్మీ గాయి బండిల్ ఖండములో ఒక భాగమునున్నా మహారాణి లక్ష్మమాన్ని మైనూరు రాజ్యమునున్నా చాలాకాలమువరకు బ్రజానుకూలముగా పరిపాలించిరని దెలియుచున్నది.

యింక ననేకమంది సుందరీరత్నములు పత్రికాధిప

తులును గ్రంథకర్తలును వైద్యశాస్త్రనిపుణులును
గలరు ఇట్టి వారినందరిని వ్రాయగబూనినచో భావ
తమంతయగును

7 ప్రతి నెలగడువు తప్పక హిందూసుందరియను మాసప
త్రిక బహుచక్కనిసుందగులపటములతోను స్త్రీలకు
విద్యాబుద్ధులు గలపువ్వాసములతోను నోములు
వ్రతములు పాటలు మున్నగు నవెన్ని యో గల యీ
మాసపత్రిక శ్రీమొసలికంటి రామాబాయమ్మగారిచే
బ్రచరింపబడుచున్నది

8 శ్రీమతి పులుగుర్తలక్ష్మీనరసమాంబగారు విద్యావతి
యై తనవిద్యనువినియోగపరుచుటకుగాను సావిత్రియ
ను మాసపత్రిక కధితరాలుగనువ్నాచు ఈమె మ
హిళాకళాభోధినియను కావ్యమురచియించెను

9 శ్రీమతిబండారు అచ్చమాంబగారను కాంతామణి
విద్యను చక్కగానభ్యసించి తనతోటిసఖిమణులకుప
యోగార్థమై అబలాసచ్చిత్రరత్నమాలయను గ్రం
మును రచించిరి.

10 ఇంక ననేకమందిలలనారత్నములు శతకములు పాట
 లగ్రంధములు చిహ్నలను బెంచుకీతులు మొదలగునీతి
 బోధకములగు పుస్తకములు రచించియున్నాడు.
 గావున పురుషులకుగాని స్త్రీలకుగాని విద్యయుండి
 తీరవలయును ఇంకనుగొంగు మూలశిరోమణులు
 స్త్రీలకు విద్యయుండినచో జారభక్తులకు శ్రమములు
 వ్రాసుట కుపయోగపడుననియు ఇంక నెన్నియో
 లేనిపోని విందలను వాటిపైయోపి దూలనాడుదుగు.
 విద్యాగ్రంథమెరింగిన ప్రభులలో జాహులు లేక కాబోలు.

స్త్రీలువిద్య నేర్చియుండినపక్షమున పెద్దవారలు
 చెప్పినట్లుచినుచు తోడిపారలతోగయ్యములాడక కాలా
 వ్యర్థపుచ్చక పుణ్యనతులచరిత్రములజడిని వారివలెనెతా
 మున న్నించుటకు పాటుపడియెదరు ఇంకగృహకృత్య
 సంబంధమైనపనులెన్నియోచక్కబెట్టగల్గును. మరియుప
 తులయెఱిభక్తి సోదగులయెడ వాత్సల్యము తల్లిదండ్రుల
 యందనురాగము పరోపకారమందానక్తి భూతదయ ఈ
 మొదలగుసుగుణసంపత్తులు విద్యవల్లనేగల్గును, గావున

స్త్రీలకువిద్యలనవసరమనియెంచక విద్యావతులుగా జేయు
టయే సద్విషయవివేక గుణసంపన్నులును స్త్రీవిద్యాభి
మానులునునైన ధర్మాత్ములపనియైయున్నది.

సీ॥ స్త్రీలువిద్యలునేర్వ జెల్లునాయననేల।

విద్యాధిదేవత వెలకిగానె।

తగసాఖ్యశాస్త్రంబు తననునిచ్చేపన్న।

యలదేనహాతియుచివగానె।

గణితశాస్త్రమొనర్చి గణుతికెక్కినయట్టి।

లీలావతీదేవి బాలగానె।

మునుజుక్కలనునేరువునగు శిచినయట్టి।

ఖాననాజునామె కాంతిగానె।

గీ॥ వీరిబ్రాహ్మణులనుమీరు వినగలేదె।

చదువునేర్పుడుయిక్కనె న సరసులార।

స్త్రీలువిద్యలుచేర్చిన చెడుదుర నెడ।

తలపుమానంగవలయునో ధన్యులార॥

కాబట్టి స్త్రీలకన్నులబోగొట్టి యంధురాండ్రు
యవలెననిజెప్పుట కేబుద్ధిమంతులును సాహసింపరు. గాన

నతుల నాననీతములను తెలువవలెననియు వారిమనోబల
మభిప్రాయములను తెలువవలెననియు తలంచుతంగులారా!

సీ॥ పడతితాజదివిన పతిభక్తిగలిగియు।

పాపపుణ్యంబుల పథముదెలియు।

చానతాజదివిన చాలగాభర్తికు।

సకలకార్యములందు సాయపడును।

భామతాజదివిన బంధులదనియించు।

పిల్లలసెల్లల ప్రేమబెనచు।

పాలతితాజదివిన పోరాటములుమాని।

పగులయెడలబీతి బరగుచుండు।

గీ॥ చేడజదివిన నెప్పుడు క్షేమమొదవు।

కీడు లేవ్వయు నెన్నడు మూడబోవు।

కానఘనులారి పుగుమగ్గగణ్యులారి।

కాంతలకువిద్యనేర్పింప గడుగనలయు॥

గాన స్త్రీవిద్యాభిమానులారా? మీగానియె
క్కవిద్యనుగూర్చి మీరెంతశ్రమనుబొంది ఎట్లుపాటుబ
చున్నారో అటులనేమీగానికారత్నములకుగూడవిద్యా

మహిమను జెప్పింపవలెననియు ఇష్టమైనను మనము మే
 యొకని మనగృహములను భూలోకస్వర్గములుగా జేయ
 నెంచితిమేని సకలసౌఖ్యంబులనుభవింపనిచ్చు గలవారమై
 తిమేని విరామానసములసంఘభివృద్ధియు ధనాభివృద్ధియు
 దేశాభివృద్ధియుగోరితి కేని మెల్లమెల్ల న దప్పటమగులిను
 చున్న స్త్రీవిద్యయచకశ్యను ప్రాప్తాంగనగానోనరింప
 ప్రపంచోద్ధారణమునకు పాటుపడి స్త్రీవిద్యనభివృద్ధిలో
 నికే చెచ్చెదరనిమిష్టెల్లరను హృదయపూర్వకముగా ప్రా
 ణించుచున్నాడను. గానరుండేలోపములున్ననూ కలసి
 యున్ననీటిని స్త్రీరమును తననిపుణతతోవిడగొట్టి నీటిని
 గ్రోసినైచి స్త్రీరమునుమాత్రము హంసయేలాగునగ్ర
 హించునో ఆలాగులనేనితిపగులారా! నాయుండనురాగ
 ముంచి యిందలితప్పలదోసినైచి మొప్పులనుమాత్ర
 ముగ్రహించమి ములను వేడుకొనుచున్నాను.

ఇట్లు, స్త్రీవిద్యాభిమాని,

తులాబండుల చిన్తాబాహుళ్యము.

స్త్రీవిద్య—ఉపన్యాసమంజరి సంపూర్ణము.

దేవాలయము నోటిను.

గుంటూరు తాలూకా వడ్డేశ్వరలింగహారంకాప
రస్తులగు రాచపెరికెకులాలంకారండును సత్రశలగోత్ర
పవిత్రకత్తికవంశపయఃపారావారరాకాసుధాకర కోట
య్యగారి జ్యేష్ఠపుత్రుడైన వెంకటప్పయ్యగారు. ఆయన
జీవితకాలములో వడ్డేశ్వరంలో విష్ణాలయమును గట్టించి
రామకార్యాధురంధరుడని బ్రతీతినడసి దేవాలయప్రతి
ష్ఠజరిగిన కొన్నిదినములకు పరమపదమందుచూ యీరా
మాలయములో స్వామివానికి నిత్యమై వేద్యదీపారాధన
లకై మాన్యమేమియేర్పాటుచేయక పొవుటచే తనతమ్ము
లైన శ్రీరాములు, పెదపున్నయ్య, చినపున్నయ్యలకు
యొకపుయల్ నామా యీక్రిందవిధమున వ్రాసియున్నా
రు. యీరామస్వామి దేవాలయముకు నిత్యమై వేద్యదీ
పారాధనకై మాన్యం యేర్పాటులుజరుగక మున్నేన
న్ను దేవుడుగొంపోవుచున్నాడుగాన మీరలుయీస్వామి

వారికి యీ రోజున నేను వుయల్ నామాగా వ్రాసిన రు
 100-0-0 ను పేరుకలపూడి గ్రామకాపురస్తులును నా
 మేనమామగారు సెలూబందుల శ్రీరాములుగాగు
 యాన్వామివా మాన్యంనిమిత్తం రు 100-0-0లు మొసం
 దననిచ్చాము జేసియున్నారు. గాన మొత్తం రు 700
 లకు భూమివసతిదొరికినప్పుడు యీధనమువెచ్చించివల్లపు
 భూమిని యేగ్నాటాచేయవలసినదని మేనమామగారు
 సెలూబందుల శ్రీరాములుగారికి ఆర్జునుచేసియున్నారు.
 ఆ భూమివసతికి ఎవరకు యీదే శువందలమీదవచ్చేవ
 ంనో స్వామివానికి నిత్యం వేద్యసీసా గాధనార్చకత్వము
 లు జరుపుతుండవలసినదనినీ వ్రాసియున్నారు యందు
 లకు తప్పులును మేనమామగారు అంగీకరించియున్నా
 రు. వెంకటప్పయ్యగారు పరమపదమందిరిప్పటికియేర్ప
 ర్థముజరిగినది. ఎంతవరకు భూమియేగ్నాటలుజరిగియుం
 డలేదు యిలకను ఆయనజీవించియుండగానే పుత్రవిగ్ర
 హములకై గుంటూరులో 60 రూపాయలు అడ్వాన్సు
 గాంచిచ్చియున్నారు. కీరితమ్మలెనను మేనమామగారు

నను యంతవరకు ఆపుత్సవిగ్రహములను చెప్పించి పోష్ట
జేసినవారుకాదు.

అటుతర్వాత యీరావాలయంముగడటభజనవ
గయిరాలు జరుగగలందులకై డాబానే గొట్టించేయమ
నివెల్లఁబాదినుదర్శనముగానికి 116రూపాయలకు కింతా
క్తుకుఁబుచ్చియున్నాడు. ఆడాబా కొంతవరకు పూర్తిచేసి
యొందువల్లనో ఁనులుచేయకను స్త్రీగా నుండునాడు.
గావునత్వరలో ఆపొక్కునముగాను ఆడాబాపని పూర్తిచే
యించుదురని కోరుచున్నాను వెంకటప్పయ్యగారతమ్మ
లు శ్రీరాములు పెదపున్నయ్య చింతపున్నయ్యలు తమ
మేనమామ శ్రీరాములుగారిలో ఏచ్చరిక జేసి ఆపుత్సవిగ్ర
హములనుత్వరగా చెప్పించి యీవచ్చే ఏకీధావి సం॥ చై
త్రశుద్ధినవమినాటికైనను యత్నముజరిచుగూరనినమ్మ
చున్నాను.

వెంకటప్పయ్యగారిల్లియగు చిలకమ్మగారు యీ
స్వామివారిమాన్యవిషయమై ఆమెశ్రద్ధపుచ్చుకొని తన
కొమారులతోనున్న తమ్ముడైన శ్రీరాములుగారిలోను

న్నా జెప్పియీవచ్చేనంవత్సరములో యేవిధముగనైన
మాన్యంయేర్పాటుజేసి ఆయన పేరునునిల్పి వీరుకీర్తిని
బొందుదురని నేనుప్రార్థించుచున్నాడను.

గీ॥ శ్రీరమానాథమీపదాం భోరుహములై
శరణమనినన్మిపుడమిపై సంచరించి
యిపుడిలనుజాసి మీచెంతకేగినట్టి
అప్పయకుమోక్షపదము నిమ్మాముకుంద॥

గీ॥ పుట్టగానేమిలెక్కయాపుడమిలోన
మంచియశమున విలసిల్లుమానవుండు
స్వర్గమునబాలభోగముల్ బడయుచుండు
గానసప్పయనీకట గల్గుముక్తి॥

కం॥ శ్రీరత్నాకరసరక
న్యారమణకరీంద్ర రక్షనలినదళాక్షా
కారుణ్యామృతహృదయా
కోరితినీలప్పయాఖ్య గొనసన్నిధికి॥

ఇట్లు విన్నవించుచువిధేయుడు,

నంబూరు గ్రామం తులాబండుల చినబ్రాహ్మణయ్య

10955

